

Fellesfaktorene: Ingenting har endret seg

Morten Anker Ph.D

Barry Duncan Psy.D.

Skal vi diskutere fellesfaktorenes betydning i behandling, gjelder det å ikke blande kortene.

DEBATT : FELLESAKTORER

Kjøbli og Ogden påstår i Tidsskriftets marsutgave at nyere forskning viser at fellesfaktorene spiller en mye mindre rolle enn tidligere antatt, men de blander kortene når de tolker forskningen.

Mer enn allianse

Beregner en fra den rapporterte effektstørrelsen på 0,80 for terapi, så vil den delen av resultatet som tilskrives selve behandlingen, være 13 prosent av den totale variansen. Klientfaktorer pluss feil og uforklarlig varians forklarer de gjenstående 87 prosentene. Av de 13 prosentene hevder Bruce Wampold i sin bok *The great psychotherapy debate* (2001) at 70 prosent blir forklart gjennom fellesfaktorer som inkluderer terapeuten, alliansen, forventnings- og troskapseffekter, og altså ikke bare alliansen alene, slik som Købli og Ogden foreslår.

Forvirrer

Drøftingene de gjør av alliansen, forvirrer. Nyere studier bekrefter tidligere studier: Alliansen forklarer rundt 7 prosent av den totale variansen i resultat. Hvis disse 7 prosentene blir omgjort til den delen av variansen som kan tilskrives behandlingen, vil rundt 49 prosent (7 av 13 prosent) bli forklart av alliansen. Å sammenligne tallet 7 prosent fra alliansestudier som henviser til delen av den totale variansen med Wampolds 70 prosent estimat av fellesfaktorene (totalt sett) for å forklare variansen i resultat, er å sammenlikne epler og appelsiner.

Feedback

Til slutt er det viktig å påpeke at selv om forskjeller i modeller bare er rundt 1 prosent av den totale variansen eller 8 prosent (1 av 13 prosent) av variansen av behandlingen, så er modell/teknikker likevel uløselig knyttet til alliansen. For ingen allianse kan være til stede uten at en form for behandling blir gjennomført, eller uten at det eksisterer en enighet mellom klient og terapeut om hvordan terapien skal adressere de problemstillingene klienten bringer inn? en prosess som bare kan sikres gjennom systematisk klientfeedback.

morten.anker@bufetat.no